

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Gabriely Bašné a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **M. M.**, proti žalovanému: **Krajský úřad Moravskoslezského kraje,** se sídlem 28. října 2771/117, Ostrava, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 5. 2017, č. j. MSK 43001/2017, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 30. 10. 2018, č. j. 22 A 188/2017 - 72,

takto:

I. Kasační stížnost se zamítá.

II. Žalobci se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím žalovaného ze dne 29. 5. 2017, č. j. MSK 43001/2017, bylo zamítnuto žalobcovo odvolání a potvrzeno rozhodnutí Městského úřadu Budišov nad Budišovkou, odboru bytového hospodářství, služeb, životního prostředí, výstavby a územního plánování (dále jen „stavební úřad“) ze dne 1. 3. 2017, č. j. MUBU 811/2017, kterým bylo žalobci podle § 88 odst. 1 písm. b) zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), v rozhodném znění, (dále jen „stavební zákon“), nařízeno odstranění stavby nazvané „přístavba garáže k rodinnému domku B., B. č. p. 404“, umístěné na pozemku st. p. X v katastrálním území X, postavené bez stavebního povolení (dále též „nepovolená stavba“ či „stavba“).

[2] Řízení o odstranění nepovolené stavby bylo stavebním úřadem zahájeno dne 12. 12. 2003. Dne 8. 1. 2004 se ve věci konalo ústní jednání spojené s místním šetřením, na němž žalobce uvedl, že ohledně části pozemku, k němuž nedisponuje žádným právním titulem, podá k příslušnému soudu žalobu na vydržení. Stavební úřad jej pak výzvou ze dne 13. 1. 2004 vyzval, aby ve lhůtě do 13. 2. 2004 předložil žádost o dodatečné povolení stavby, jejíž přílohou měly být mimo jiné doklady prokazující jeho vlastnické či jiné právo k pozemku, na němž se nachází nepovolená stavba, opravňující jej tuto postavit. Zároveň byl vyzván, aby doložil, že se s řešením občanskoprávního sporu o vydržení části sporného pozemku obrátil na soud. Žalobce výzvě vyhověl a dne 13. 1. 2004 podal žádost o dodatečné stavební povolení v rámci řízení o odstranění stavby. Stavební úřad dne 16. 2. 2004 rozhodl o přerušení řízení s tím, že pokud stavebnímu úřadu nebude předložen důkaz o podání žaloby na vydržení k soudu ve lhůtě do 13. 2. 2004, učiní si stavební úřad podle § 137 odst. 3 stavebního zákona úsudek o námitce sám a rozhodne ve věci. Jelikož žalobce doložil stavebnímu úřadu dne 13. 2. 2004 podání žaloby ze dne 12. 2. 2004 o určení vydržení části sporného pozemku k Okresnímu soudu v Opavě, rozhodl stavební úřad dne 16. 2. 2004 o přerušení řízení do doby pravomocného rozhodnutí soudu o této předběžné otázce. Přípisem doručeným stavebnímu úřadu dne 5. 8. 2016 požádali vlastníci pozemku, na kterém stojí sporná část stavby, o pokračování v řízení, neboť usnesením Okresního soudu v Opavě ze dne 9. 3. 2007, č. j. 9 C 58/2004 - 81, v právní moci dne 4. 4. 2007, bylo řízení o určení, že došlo k vydržení vlastnického práva žalobce k jejich části pozemku, zastaveno. Stavební úřad pak oznámením ze dne 23. 8. 2016 sdělil účastníkům pokračování v řízení. Dne 6. 9. 2016 žalobce doručil stavebnímu úřadu podání datované dne 4. 9. 2016, jímž požádal o přerušení řízení z důvodu chybného mapování katastrálního území X s tím, že katastrální mapa vykazuje odchylky od skutečného stavu, které výrazně překračují toleranci povolenou pro mapové dílo. Řízení proto žalobce navrhoval přerušit do doby, než bude vyjasněno, kudy probíhá pozemková hranice. Stavební úřad na návrh žalobce odpověděl přípisem ze dne 12. 9. 2016, v němž uvedl, že zpochybnění mapového podkladu nesouvisí s předmětem řízení, proto řízení přerušovat nebude. Oznámením ze dne 10. 2. 2017 stavební úřad účastníkům sdělil, že v předmětném řízení bude pokračováno a zároveň konstatoval, že žalobce nedoplnil ve stanoveném termínu, tj. po nabytí právní moci usnesení soudu o zastavení řízení, spisovou dokumentaci.

[3] Dne 1. 3. 2017 stavební úřad vydal rozhodnutí, jímž nařídil odstranění nepovolené stavby, jelikož byla provedena bez stavebního povolení a nachází se z části na sousedním pozemku, jehož vlastníci žádají její odstranění. Stavební úřad uvedl, že žalobce na výzvu ze dne 13. 1. 2004 nedoplnil podklady potřebné pro dodatečné povolení stavby a ani neprokázal, že by stavba byla postavena v souladu s veřejným zájmem. Stavební úřad tedy uzavřel, že žalobce nedoložil vlastnické či jiné právo ke sporné části pozemku; přitom hranice pozemku byla v mapách katastru nemovitostí zakreslena správně a její průběh žalobce žalobou u soudu nezpochybnil. O odvolání žalobce rozhodl žalovaný dne 29. 5. 2017 tak, že jej zamítl a prvostupňové rozhodnutí potvrdil. V odůvodnění se zcela ztotožnil s posouzením věci stavebním úřadem, jelikož žalobce v řízení nepředložil jednoznačný důkaz o tom, že měl právo realizovat nepovolenou stavbu na sousedním pozemku. Žalobcem namítané rozpory v podkladech katastrálního úřadu měl za bezpředmětné, jelikož z žalobcem doloženého situačního výkresu zpracovaného na podkladě katastrální mapy vyplývalo zakreslení nepovolené stavby z části na sousedním pozemku. Žalovaný upozornil, že si žalobce byl této skutečnosti vědom, a proto podal

k soudu žalobu na vydržení sporné části sousedního pozemku k soudu, tudíž jím následně tvrzený rozpor v umístění pozemkové hranice posoudil jako účelovou námitkou.

[4] Proti rozhodnutí žalovaného podal žalobce u Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“) žalobu, jíž se domáhal jeho zrušení a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení. Zdůraznil, že podáním ze dne 4. 9. 2016 požádal o přerušení řízení dle § 137 odst. 2 a 3 stavebního zákona, aby mohla být vyřešena předběžná otázka, která není v kompetenci stavebního úřadu. Upozornil, že dne 28. 6. 2017 podal žalobu o určení hranice mezi pozemky u Okresního soudu v Opavě. Nesouhlasil s tím, že se stavební orgán nezabýval jeho výše uvedenou žádostí o přerušení řízení do doby, než o tom, kudy vede hranice pozemku, rozhodne soud. Žalobce je totiž přesvědčen, že celá nepovolená stavba stojí na jeho pozemku a chybu vidí pouze v nesprávné evidenci katastru nemovitostí.

[5] Krajský soud rozsudkem ze dne 30. 10. 2018, č. j. 22 A 188/2017 – 72 (dále jen „napadený rozsudek“), zrušil rozhodnutí žalovaného pro podstatnou vadu řízení a nepřezkoumatelnost vypořádání žalobcem uplatněné námitky o nepřerušení stavebního řízení. Krajský soud zdůraznil, že vyřešení vlastnických práv k pozemkům, na nichž byla postavena nepovolená stavba, je pro rozhodnutí věci klíčovým. Upozornil, že žalobce poté, co stavební úřad rozhodl o pokračování v řízení, požádal o jeho opětovné přerušení, a to z důvodu chybného mapování katastrálního území X, neboť dle jeho tvrzení jsou na katastrální mapě odchylky od skutečného stavu výrazně překračující toleranci povolenou pro mapové dílo. Žalobce byl přesvědčen, že se tím prokáže jeho vlastnické právo k pozemkům, na nichž nepovolená stavba stojí. Krajský soud stavebnímu úřadu vytkl, že za takové situace nepostupoval ve smyslu § 137 odst. 2 a 3 stavebního zákona a neodkázal žalobce s uplatněnou námitkou na soud a nestanovil mu přiměřenou lhůtu k předložení důkazu o podání žaloby.

[6] Dále krajský soud nesouhlasil s postupem žalovaného, který bez bližšího právního zdůvodnění dovodil, že žalobcova námitka je „nepochopením důvodů, proč bylo nařízeno odstranění stavby“. V tomto směru měl za předčasné hodnotit žalobcem zahájené řízení žalobou na určení průběhu hranic pozemku, neboť bude na žalobci, jaké (soudní) řízení bude považovat v dalším stavebním řízení za takové, které dle jeho názoru povede k vyřešení sporné otázky a tudíž, jaký důkaz o zahájeném řízení bude ze strany žalobce předložen poté, co mu bude po vrácení věci žalovanému poskytnuta lhůta dle § 137 odst. 3 stavebního zákona.

II. Kasační stížnost žalovaného a vyjádření žalobce

[7] Proti rozsudku krajského soudu podal žalovaný (dále též „stěžovatel“) kasační stížnost, ve které jej navrhl pro nezákonnost spočívající v nesprávném právním posouzení věci zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení.

[8] Stěžovatel konkrétně nesouhlasil se závěrem krajského soudu, že stavební úřad měl ve stavebním řízení povinnost odkázat žalobce s námitkou, kterou zpochybnil hranice pozemku, na soud a stanovit mu přiměřenou lhůtu k předložení důkazu o podání žaloby.

[9] Stěžovatel byl přesvědčen, že krajský soud nesprávně posoudil postavení žalobce v řízení o odstranění stavby vedeném dle § 88 odst. 1 písm. b) stavebního zákona. Poukázal na to, že v daném řízení se zásadně stavba realizovaná bez stavebního povolení odstraňovala. Stavební úřad tak neučinil jen, pokud by stavebník prokázal splnění všech zákonných podmínek, jejichž naplnění by bylo vyžadováno v rámci územního a stavebního řízení. Přitom důkazní břemeno k prokázání naplnění podmínek pro dodatečné povolení stavby tíží vlastníka této stavby, případně jejího stavebníka. Žalobce však v postavení stavebníka nedoložil ke své žádosti o dodatečné povolení nepovolené stavby žádné důkazy, jimiž by prokázal své vlastnické či jiné právo k pozemku, na němž se tato stavba nachází. Pokud namísto doložení potřebných dokladů, předloží stavebník jen své vyjádření, nelze ve věci postupovat v souladu s § 137 odst. 2 a 3 stavebního zákona, nýbrž je třeba řízení ukončit v neprospěch stavebníka dle § 88 odst. 1 písm. b) stavebního zákona. Tudíž za situace, kdy žalobce nedoložil vlastnické ani jiné právo k pozemku, na němž se nachází nepovolená stavba, nebylo možné jeho tvrzení o pochybnostech v průběhu hranic pozemku posoudit jako občanskoprávní námitku ve smyslu dle § 61 resp. § 137 stavebního zákona.

[10] Stěžovatel uzavřel, že žalobce potřebný důkaz k prokázání svého vlastnického práva či jiného práva k pozemku nedoložil současně s podáním žádosti o dodatečné stavební povolení, ani ve lhůtě stanovené stavebním úřadem, a zároveň v této lhůtě nedoložil ani doklad o podání žaloby v dané věci. Dovodil, že za této situace se žalobce již později nemohl domáhat přerušení stavebního řízení za účelem „obstarání si“ potřebného dokladu, tj. za účelem podání žaloby ve věci zpochybněné hranice pozemku, což navíc učinil až 20 dnů po právní moci druhostupňového rozhodnutí, tj. dne 28. 6. 2017.

[11] Stěžovatel na podporu uvedeného právního názoru odkázal na rozsudky Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 24. 10. 2005, č. j. 10 Ca 220/2004 – 26, Krajského soudu v Plzni ze dne 29. 11. 2006, č. j. 57 Ca 62/2005 – 60, Krajského soudu v Praze ze dne 19. 9. 2017, č. j. 48 A 1/2006 – 61 a Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2011, č. j. 1 As 70/2011 – 74.

[12] Žalobce se ke kasační stížnosti vyjádřil tak, že se plně ztotožňuje se závěry napadeného rozsudku krajského soudu. Naopak nesouhlasil s výkladem přijatým v dané věci stěžovatelem. Uvedl, že stavební úřad nerozhodoval na základě spolehlivě zjištěného skutkového stavu věci. Zdůraznil, že dřívější analogová katastrální mapa X vykazuje až desetimetrové polohové chyby zakreslení domů, nejedná se tudíž o spolehlivý podklad pro rozhodnutí ve věci. V této souvislosti poukázal na nesrovnalosti v evidenci katastrálního úřadu, neboť se mu dosud podařilo dosáhnout vyznačení sporné hranice v katastrální mapě a vyznačení poznámky spornosti na jeho a sousedových listech vlastnictví. Dále na základě jím podané žaloby probíhá též soudní řízení před Okresním soudem v Opavě pod sp. zn. 10 C 290/2017 a připomínkové řízení k novému mapování na Katastrálním úřadu v Opavě pod č. j. OR-785/2017-806.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[13] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval posouzením, zda byly splněny podmínky řízení. Zjistil, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou; proti rozhodnutí,

vůči němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, za stěžovatele jedná v řízení o kasační stížnosti jím pověřený zaměstnanec, který má vysokoškolské právnické vzdělání, jenž je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Důvody kasační stížnosti odpovídají důvodům podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[14] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, zároveň zkoumal, zda netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[15] Kasační stížnost není důvodná.

[16] Podle § 88 odst. 1 písm. b) stavebního zákona *stavební úřad nařídí vlastníku stavby nebo zařízení odstranění stavby nebo zařízení postavené bez stavebního povolení či ohlášení nebo v rozporu s ním. Odstranění stavby se nenařídí, pokud stavebník prokáže, že stavba je v souladu s veřejným zájmem, zejména s územně plánovací dokumentací, cíli a záměry územního plánování, obecnými technickými požadavky na výstavbu, technickými požadavky na stavby a zájmy chráněnými zvláštními předpisy a jestliže stavebník v řízení o odstranění stavby podá žádost o její dodatečné povolení a předloží podklady a doklady vyžádané stavebním úřadem v jím stanovené lhůtě a v rozsahu jako k žádosti o stavební povolení.*

[17] Podle § 137 odst. 1 stavebního zákona *stavební úřady, provádějící řízení podle tohoto zákona, se pokusí vždy též o dosažení dohody účastníků u těch námitek, které vyplývají z vlastnických nebo jiných práv k pozemkům a stavbám, ale překračují rozsah pravomoci stavebního úřadu nebo spolupůsobících orgánů státní správy.*

[18] Podle § 137 odst. 2 stavebního zákona *nedojde-li mezi účastníky řízení k dohodě o námitce podle odstavce 1, která, kdyby se zjistilo její oprávnění, by znemožnila uskutečnit požadované opatření nebo by umožnila jeho uskutečnění jen v podstatně jiné míře či formě, odkáže stavební úřad navrhovatele nebo jiného účastníka podle povahy námitky na soud a řízení přeruší.*

[19] Podle § 137 odst. 3 stavebního zákona *stavební úřad stanoví lhůtu, ve které musí být předložen důkaz, že u soudu byl podán návrh na rozhodnutí ve sporné věci. Nebude-li důkaz o podání návrhu ve stanovené lhůtě předložen stavebnímu úřadu, učiní si stavební úřad úsudek o námitce sám a rozhodne ve věci.*

[20] Podle § 137 odst. 4 stavebního zákona *v řízení, při kterém stavební úřad nařizuje ve veřejném zájmu opatření podle tohoto zákona a hrozí-li nebezpečí z prodlení, učiní si sám úsudek o námitce, u které nedošlo k dohodě, a ve věci rozhodne.*

[21] Spor se v projednávané věci týká odstranění nepovolené stavby nařízené stavebním úřadem, který dospěl k závěru, že žalobce v řízení nepředložil k žádosti o její dodatečné povolení jím vyžádané doklady prokazující jeho vlastnické či jiné právo ke sporné části pozemku, na němž byla stavba postavena. V dané věci stavební úřad po zjištění, že žalobce postavil nepovolenou stavbu, zahájil dne 12. 12. 2003 ve věci řízení dle § 88 odst. 1 písm. b) stavebního zákona. Účelem tohoto řízení je zásadně uvedení právního a skutečného stavu

do souladu, a to buď prostřednictvím nařízení odstranění nepovolené stavby, anebo vydáním dodatečného povolení stavby. Má-li být stavba dodatečně povolena, musí být kumulativně splněny všechny zákonné podmínky obsažené v § 88 odst. 1 písm. b) stavebního zákona, není-li byť jen jedna z nich splněna, stavební úřad nařídí odstranění stavby. Je plně v moci žalobce odvrátit vydání nařízení odstranění nepovolené stavby, pokud v řízení prokáže, že stavba je v souladu s veřejným zájmem a podá žádost o její dodatečné povolení s potřebnými podklady a doklady v rozsahu jako k žádosti o stavební povolení (§ 58 stavebního zákona). Z ustanovení § 58 odst. 2 stavebního zákona mimo jiné pro žalobce vyplývá povinnost prokázat své vlastnické či jiné právo k pozemku, které jej opravňuje zřídit na něm stavbu. Jelikož žalobce již na ústním jednání spojeném s místním šetřením dne 8. 1. 2004 přiznal, že nedisponuje žádným dokladem, jímž by mohl prokázat své vlastnické či jiné právo, které by jej opravňovalo zřídit stavbu na části pozemku, na němž byla postavena, a uplatnil námitku vydržení sporné části pozemku. Stavební úřad námitku vyhodnotil dle § 137 stavebního zákona jako tzv. občanskoprávní námitku, tudíž po dobu vedení soudního řízení o vydržení části pozemku žalobcem bylo správní řízení ode dne 16. 2. 2004 přerušeno. Stavební úřad v řízení pokračoval až po obdržení usnesení o zastavení řízení o vydržení, což účastníkům oznámil podáním ze dne 23. 8. 2016. Poté však žalobce znovu uplatnil návrh na přerušení řízení, a to podáním ze dne 4. 9. 2016 a odvoláním ze dne 3. 10. 2016, v nichž žádal o stanovení lhůty do doby, než bude zřejmé, kudy probíhá pozemková hranice, neboť mapa dotčeného katastrálního území vykazuje značné odchylky. Na tento žalobcův návrh stavební úřad reagoval toliko přípisem ze dne 12. 9. 2016, v němž jej odmítl a námitku nesprávného průběhu hranic pozemků označil za nesouvisející s předmětem daného řízení a bez dalšího přistoupil dne 1. 3. 2017 k rozhodnutí ve věci samé.

[22] V dané věci nebylo mezi účastníky řízení sporu o tom, že stavba byla žalobcem postavena bez stavebního povolení a taktéž nebylo sporu o tom, že žalobce v řízení nesplnil podmínku dle § 88 odst. 1 písm. b) stavebního zákona, jelikož nedoložil své vlastnické či jiné právo k části pozemku, na němž se stavba nachází. Naopak v řízení bylo mezi účastníky sporným, zdali stavební úřad žalobci umožnil vyžadovanou podmínku splnit, když jeho zpochybnění průběhu hranic stavbou dotčených pozemků neposoudil jako občanskoprávní námitku ve smyslu § 137 stavebního zákona, a proto bez přerušení řízení a umožnění žalobci podat žalobu na určení průběhu hranic sousedících pozemků přistoupil ve správním řízení k vydání meritorního rozhodnutí ve věci.

[23] Nejvyšší správní soud předně konstatuje, že námitky jsou specifickým právním prostředkem ochrany účastníka řízení upraveným ve stavebním zákoně. Zejména v řízení o odstranění stavby je nepopiratelně v zájmu vlastníka stavby vyvinout veškerou potřebnou aktivitu, a to i prostřednictvím podávání námitek, za účelem odvrácení hrozícího odstranění nepovolené stavby, aby splnil zákonem stanovené podmínky dle § 88 odst. 1 písm. b) stavebního zákona. V dané věci žalobce od zahájení stavebního řízení uznává, že nedisponuje potřebným dokladem, který by osvědčoval jeho vlastnické právo k části pozemku, na němž se nepovolená stavba nachází. Tuto, pro něj nepříznivou důkazní situaci se snaží od počátku zvrátit prokázáním svého vlastnického práva ke sporné části pozemku soudní cestou. Přestože první žalobcem uplatněnou námitku vydržení sporné části pozemku stavební úřad správně posoudil jako občanskoprávní

námitku dle § 137 stavebního zákona, ohledně druhé žalobcem uplatněné námitky dne 6. 9. 2016 tak neučil.

[24] Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že typickými občanskoprávními námitkami v řízení o odstranění stavby přesahující rozsah pravomoci stavebního úřadu jsou právě námitky zpochybňující vlastnické právo nebo jeho rozsah ke sporným nemovitostem. Žalobce svou v pořadí druhou námitkou sporuje průběh hranice sousedících pozemků, na nichž byla stavba postavena; jinými slovy tak sporuje rozsah svého vlastnického práva k pozemkům, na nichž se nepovolená stavba nachází. Pokud by byl žalobce v řízení o určení průběhu hranic pozemku před soudem úspěšný a soud by tedy určil průběh hranice jeho pozemku tak, že stavba stojí výlučně na jeho pozemku, pak by prokázal své vlastnické právo ke sporné části pozemku a stavební úřad by odstranění stavby nenařídil. Stavební úřad tak v posuzované věci pochybil, když námitku žalobce, kterou sporoval průběh hranic sousedících pozemků, neposoudil dle § 137 stavebního zákona jako občanskoprávní námitku, řízení nepřerušil a žalobci nestanovil lhůtu, ve které měl předložit důkaz, že u soudu byl podán návrh na rozhodnutí ve sporné věci. Stavební úřad si předčasně a v rozporu s § 137 odst. 3 stavebního zákona o občanskoprávní námitce učinil úsudek sám, aniž by dal žalobci možnost podat žalobu ve sporné věci k soudu a vyčkal výsledku soudního řízení.

[25] Krajský soud v napadeném rozsudku správně uzavřel, že stavební úřad byl v daném řízení povinen i ohledně druhé uplatněné námitky žalobce postupovat dle § 137 stavebního zákona a nejprve se pokusit předejít soudnímu řízení dosažením dohody mezi účastníky; nedošlo-li by mezi nimi k dohodě, byl stavební úřad povinen správní řízení přerušit a poskytnout žalobci přiměřenou lhůtu k prokázání podání žaloby na určení průběhu hranic sousedních pozemků; a teprve poté, kdy by žalobce ve stanovené lhůtě stavebnímu úřadu takovouto žalobu nedoložil, byl by oprávněn si úsudek o uplatněné občanskoprávní námitce učinit sám.

[26] Ze shora uvedeného vyplývá, že stavební úřad nesprávným posouzením námitky žalobce sporující průběh hranic sousedních pozemků v rozporu s § 137 stavebního zákona založil správní řízení vedené dle § 88 odst. 1 písm. b) stavebního zákona na zásadní procesní vadě, která ve svém důsledku mohla vést k nezákonnému rozhodnutí ve věci samé. Stavební úřad tak nezákonným postupem znemožnil žalobci předložit ke svému tvrzení o existenci vlastnického práva k části sporného pozemku také relevantní důkazní prostředek, jímž by bylo možno v řízení toto podstatné tvrzení prokázat. Přitom rozhodnutí o nařízení odstranění stavby bylo založeno toliko na žalobcově neunesení důkazního břemene k jeho tvrzení o existenci vlastnického práva k části pozemku, na němž stavbu postavil. Za této situace je zcela irelevantní poukaz stěžovatele na to, že žalobce předmětnou žalobu podal až po skončení správního řízení.

[27] Nelze přisvědčit ani názoru stěžovatele v kasační stížnosti, že ve věci nebylo možno žalobcovo tvrzení o pochybnostech průběhu hranic sousedních pozemků posoudit jako občanskoprávní námitku dle § 137 stavebního zákona, jelikož nedoložil vlastnické ani jiné právo ke sporné části pozemku. Žalobce totiž občanskoprávní námitku právě za účelem získání potřebného dokladu o svém vlastnickém právu ve správním řízení podal. Cílem stavebního řízení je sice vždy dospět co hospodárněji a nejrychleji k meritornímu

rozhodnutí ve věci, nicméně nelze opomenout zákonem stanovenou podmínku, že k tomuto cíli je nutno dojít i prostřednictvím vyřešení všech v řízení řádně uplatněných námitek. Z judikatury Nejvyššího soudu i Nejvyššího správního soudu, kterou lze vzhledem k jejímu rozsahu považovat za ustálenou, jednoznačně vyplývá, že v řízení podle stavebního zákona lze uplatnit všechny námitky vycházející z vlastnických práv k pozemkům a stavbám, tedy i námitku sporující hranice sousedících pozemků (např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 13. 12. 1999, sp. zn. 2 Cdon 1889/97, rozsudek Nejvyššího soudu z 5. 9. 2000, sp. zn. 22 Cdo 1150/99, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 4. 2008, č. j. 9 As 61/2007 – 52, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 7. 2007, č. j. 1 As 1/2007 – 104, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 8. 2010, č. j. 8 As 7/2010 - 99).

[28] S výše uvedeným právním názorem není v rozporu žádné ze stěžovatelem v kasační stížnosti vypočtených rozhodnutí správních soudů viz bod [11] rozsudku. Naopak ve všech rozsudcích, na které stěžovatel odkazoval, je akcentována jak stavebníkova povinnost unesení důkazního břemene, tak nezbytnost v případě vznesení občanskoprávní námitky v řízení o dodatečném povolení stavby postupovat ze strany stavebního úřadu dle § 137 stavebního zákona.

[29] Stěžovatel se rovněž mýlí, pokud v kasační stížnosti dovozuje, že žalobce byl povinen vyžadovaný doklad o vlastnickém či jiném právu k části sporného pozemku v řízení o odstranění stavby dodat nejpozději ve lhůtě stanovené stavebním úřadem k předložení žádosti o dodatečné povolení stavby dle § 88 odst. 1 písm. b) stavebního zákona. Z jazykového znění citovaného zákonného ustanovení rozhodně nevyplývá, že by s marným uplynutím stavebním úřadem stanovené lhůty byl spjat negativní následek spočívající v popření možnosti dodatečného předložení požadovaných dokladů. Lhůta tak zde není formulována jako prekluzivní (propadná), nýbrž se jedná jen o lhůtu pořádkovou. Tudíž žalobce je oprávněn vyžadované doklady stavebnímu úřadu doložit i po jejím uplynutí, jak již v rozsudku ze dne 29. 2. 2008, č. j. 8 As 41/2006 – 78, Nejvyšší správní soud konstatoval: *„marné uplynutí stanovené lhůty pak sice nevede k popření možnosti dodatečně stavbu povolit, ale představuje signál stavebnímu úřadu, aby činil kroky k vydání rozhodnutí o nařízení odstranění nepovolené stavby, byť i jen z důvodů nepředložení požadovaných dokladů.“*.

[30] Nejvyšší správní soud tedy shledal, že krajský soud dospěl v napadeném rozsudku ke správným závěrům v dané věci, zcela v souladu s právními předpisy i ustálenou judikaturou soudů.

[31] Nad rámec uvedeného Nejvyšší správní soud pouze upozorňuje, že text v bodě 15. napadeného rozsudku v poslední větě, který vložil krajský soud do uvozovek, jímž chtěl demonstrovat nedostatečnost odůvodnění vypořádání občanskoprávní námitky stěžovatelem a výslovně citoval, že stěžovatel v rozhodnutí označil námitku za „nepochopení důvodů, proč bylo nařízeno odstranění stavby“, byl nesprávně krajským soudem zaměněn s argumentací stěžovatele obsaženou v jeho vyjádření k žalobě ze dne 19. 4. 2018. Stěžovatel se přitom ve svém rozhodnutí k předmětné námitce vyjádřil zcela jednoznačně a podrobněji tak, že ji považuje za bezpředmětnou a účelovou. Zároveň svůj závěr vysvětlil tím, že žalobce v řízení doložil situační výkres zpracovaný na podkladě

katastrální mapy, z něhož vyplývá umístění stavby na sousedním pozemku a v řízení avizovanou žalobu na určení průběhu hranic pozemku žalobce nedoložil. Nejvyšší správní soud uvádí, že pokud není zřejmé, jakým způsobem bude vyřešena předběžná otázka ve věci, pokládá za zcela nadbytečné posuzovat správními orgány provedený úsudek o žalobcem uplatněné občanskoprávní námitce, a to navíc za situace, kdy byl tento založen na mylném právním názoru. Nejvyšší správní soud k řádným náležitostem úsudku správních orgánů o občanskoprávních a jiných námitkách odkazuje např. na rozsudek ze dne 19. 11. 2008, č. j. 6 As 25/2007 – 180.

IV. Závěr a náhrada nákladů řízení

[32] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud neshledal kasační stížnost důvodnou, a proto ji dle § 110 odst. 1 poslední věty s. ř. s. zamítl.

[3 3] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci nebyl úspěšný. Úspěšnému žalobci však žádné náklady v řízení o kasační stížnosti nevznikly, proto mu Nejvyšší správní soud náhradu nákladů nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. srpna 2019

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu